

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 32. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Tirsdag den 12. maj 2015

Tidspunkt: Kl. 10.00

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Helge Vagn Jacobsen (RV), Holger K. Nielsen (SF), Pia Adelsteen (DF), Alex Ahrendtsen (DF), Mette Bock (LA) og Lars Barfoed (KF).

Desuden deltog: kultur- og kirkeminister Marianne Jelved, udenrigsminister Martin Lidegaard, børne- og undervisningsminister Christine Antorini og transportminister Magnus Heunicke.

Helge Vagn Jacobsen fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3388 (uddannelse, ungdom, kultur og sport – kultur- og sportsdelen) den 18.-19. maj 2015

Kulturministeren sagde, at der var fem punkter om kultur og sport på dagsordenen for det kommende rådsmøde: to kulturpunkter, et om det audiovisuelle område og to om idræt. Hun ville omtale tre af punkterne til orientering.

6. Kulturelle og kreative crossovers til fremme af innovation, økonomisk bæredygtighed og social inklusion

– Rådskonklusioner

Rådsmøde 3388 – bilag 2 (samlenotat side 2)

Kulturministeren: Jeg vil kort komme ind på dagsordenspunkt 6 om udkast til rådskonklusioner om kulturelle og kreative crossovers, som måske bedst oversættes med kulturelle og kreative krydsninger eller koblinger.

Formandskabet har ønsket at sætte fokus på de gevinster, der kan skabes ved et tværfagligt samarbejde mellem kulturelle og kreative sektorer og andre sektorer. Det gælder både gevinster for de involverede sektorer, der kan lære af hinandens tilgange og arbejdsmetoder, og det gælder gevinster på samfundsniveau i form af nytænkning, økonomisk vækst og social samhørighed.

F.eks. kan der skabes gavnlige effekter ved et samarbejde mellem kulturinstitutioner, foreningslivet og uddannelsesinstitutioner. Skolebørns møde med kunst og kultur kan tilføre de enkelte børn vigtige kompetencer og ressourcer, som de kan drage nytte af i deres personlige udvikling og senere som aktive medborgere.

Et andet eksempel er de positive bidrag, som god arkitektur kan tilføre f.eks. det sociale område, miljøet, turismen og menneskers trivsel helt generelt.

Der er flere eksempler på samspil mellem kulturelle og kreative sektorer og andre sektorer rundt omkring i Europa, og rådskonklusionerne lægger op til at anerkende og synliggøre området for tværfagligt samarbejde yderligere. Rådskonklusionerne opfordrer bl.a. medlemsstaterne og Kommissionen til at arbejde for at bryde siloerne mellem de forskellige sektorer ned. Endvidere opfordres der til at samle mere viden om effekterne af at arbejde sammen på tværs af sektorerne.

Regeringen har gennem flere initiativer haft fokus på tværfagligt samarbejde. Regeringen kan derfor støtte formandskabets initiativ til at sætte fokus på de muligheder, der ligger i at integrere kulturelle og kreative færdigheder i andre sektorer og i at styrke samarbejdet på tværs af sektorerne.

7. Rådets afgørelse om udpegning af Den Europæiske Kulturhovedstad for 2019 i Italien og Bulgarien

– *Vedtagelse*

KOM (2015) 0166

Rådsmøde 3388 – bilag 2 (samlentat side 5)

EUU alm. del (13) – bilag 510 (side 967, senest behandlet 15/5-14)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Fremtidig europæisk audiovisuel politik inden for rammerne af strategien om det digitale indre marked

Rådsmøde 3388 – bilag 2 (sammenfatning side 6)

KOM (2013) 0231 – bilag 2 (revideret grund- og nærhedsnotat om grønbog om konvergeret audiovisuel verden)

EUU alm. del (14) – bilag 258 (side 217, senest behandlet i EUU 21/11-14)

a. En strategi for et digitalt indre marked for Europa

– *Præsentation*

–

Kulturministeren: Under dette punkt vil Kommissionen præsentere sin meddelelse om strategien for det digitale indre marked, der blev offentliggjort den 6. maj. Strategien har til formål at fastlægge de overordnede rammer for fremme af et digitalt indre marked. Meddelelsen lægger op til initiativer inden for en række områder. Et af initiativerne går på den fremtidige EU-regulering af tv. Her lægges op til, at Kommissionen i løbet af 2016 fremsætter forslag til revision af direktivet om audiovisuelle medietjenester – også benævnt AVMS-direktivet. AVMS-direktivet har til formål at etablere et indre marked, der sikrer den frie bevægelighed af audiovisuelle medietjenester. Direktivet hviler på det såkaldte oprindelseslandsprincip. Ifølge dette princip er det lovgivningen i det land, hvor udbyderen af tjenesten er etableret, der finder anvendelse på udbyderen.

Kommissionens forslag til revision af direktivet vil blive fremsat i forlængelse af en såkaldt REFIT-evaluering af direktivet, som Kommissionen har igangsat først på året. Evalueringen, som indgår i Kommissionens program for målrettet og effektiv regulering, skal afdekke fordele og ulemper ved den måde, det nugældende direktiv virker på.

Med afsæt i Kommissionens præsentation af meddelelsen om strategien for det digitale indre marked har formandskabet foreslået en drøftelse på rådsmødet af mulige elementer i den fremtidige EU-regulering af tv. Formandskabet har lagt op til, at drøftelsen skal berøre to forhold. For det første skal drøftelsen berøre medieudviklingens betydning for reguleringen af tv. Det gælder både reguleringen af traditionelt flow-tv og tv-lignende on demand-tjenester såsom kommercielle abonnements-tjenester som Netflix. I dag er traditionelt tv og tv-lignende on demand-tjenester i direktivet underlagt en minimumsregulering om bl.a. reklamer, fremme af europæiske produktioner og beskyttelse af mindreårige. Der gælder mindre strenge regler for de tv-lignende on demand-tjenester end for traditionelt tv. Det er ud fra et synspunkt om, at det er op til brugerne selv at bestemme indhold og tidspunkt i forbindelse med brugen af on demand-tjenesterne. Medieudviklingen går imidlertid i retning af stigende konvergens mellem traditionelle tv-tjenester og internettet. Det gælder også måden, de forskellige tjenester bliver leveret og brugt på.

Der kan derfor stilles spørgsmål ved, om AVMS-direktivets reguleringsmæssige skelnen mellem traditionelt tv og tv-lignende on demand-tjenester fortsat giver mening.

Giver det mening at have forskellige regler for det indhold, som forbrugeren eksempelvis tilgår på sit smart-tv? Umiddelbart må det formodes, at forbrugeren næppe tænker meget over, om en film udsendes som traditionelt tv eller lejes over nettet på smart-tv'et.

Formandskabet har for det andet lagt op til en drøftelse af spørgsmålet om, hvordan AVMS-direktivet fungerer i lyset af den nuværende geopolitiske situation. Formandskabet har peget på, at spørgsmålet bl.a. er aktualiseret af den misinformation, som Rusland har spredt gennem medier rettet mod EU-medlemsstater. Dette berører spørgsmålet om, hvorledes ytringsfrihed kan afvejes mod offentlighedens interesse i målsætninger om sikkerhed og stabilitet. Konkret er det funktionaliteten af direktivets regler om jurisdiktion og procedurer for samarbejde mellem nationale reguleringsmyndigheder, som det her vil være relevant at kommentere.

Det er regeringens holdning, at vi i den konvergerede medieverden må overveje en mere enkel og tidssvarende regulering af de audiovisuelle tjenester, der bl.a. tager højde for konvergensen og forbrugsmønsteret. Vi skal her have øje for mediesektorens konkurrenceevne. Samtidig skal en regulering efter regeringens opfattelse fortsat holde fokus på værdier om ytringsfrihed, mediepluralisme, fremme af kulturel mangfoldighed, beskyttelse af personoplysninger og forbrugere.

Vi bør derfor – emne for emne – drøfte, hvilke EU-krav der fremover skal gælde for reguleringen af audiovisuelle medietjenester. Det gælder også spørgsmålet om indretningen af direktivets regler om jurisdiktion, herunder afvejningen af hensynet til ytringsfriheden mod offentlighedens interesse i målsætninger om sikkerhed og stabilitet.

Regeringen afventer med interesse udfaldet af Kommissionens evaluering af direktivet, som forventes at foreligge ved udgangen af året. Når der i forlængelse af evalueringen foreligger et forslag fra Kommissionen til revision af direktivet, vil regeringen inddrage Folketinget i overensstemmelse med den gældende praksis.

Alex Ahrendtsen bad ministeren klappe hesten, før hun gav sin støtte til reguleringen af det digitale indre marked. Kulturudvalget havde indbudt folk fra filmbranchen, biblioteksområdet, forlag og folk, der har forstand på ophavsret, til en lukket høring den 16. juni 2015. Man skulle diskutere planerne for EU's digitale indre marked, der er gode på nogle punkter, men på andre kan have meget skadelige konsekvenser for dansk film og for europæisk film. Også de danske medlemmer af Europa-Parlamentet var inviteret, og ministeren var også velkommen. Han bad ministeren afvente denne høring, der skulle munde ud i et overblik og forhåbentlig en samlet stillingtagen, som man kunne give ministeren.

Kulturministeren sagde, at det var et nemt ønske at imødekomme, for der ville ikke være en stillingtagen til indholdet af meddelelsen, før man havde fået præsenteret en evaluering i slutningen af året. Hun var enig med Kulturudvalget i, at det var et vigtigt tema, og oplyste, at Kommissionen traditionelt er meget lydhør over for principperne i det danske system. Det tilgodeser ophavsrethavere på økonomisk vis. Der er mange europæiske lande, der gerne vil efterligne den danske kollektive ordning, men de har bare

ikke tradition for at løse opgaven på den måde. Kulturministeriet havde møder med alle interessenter - også inden for ophavsret - og det vil man fortsætte med, indtil man har indhentet de bedst tænkelige vurderinger fra de forskellige typer interessenter og brugere af de digitale medier. Det gjorde man for at forberede sig så godt som muligt – også på den drøftelse, man også skal have i Danmark, inden man tager stilling. Hvis ministeren kunne den dag, deltog hun gerne i Kulturudvalgets høring.

Lars Barfoed var klar over, at sagen ikke løb nogen steder lige med det samme, men opfordrede ministeren til i debatten at lægge vægt på, at inden for kulturområdet var der andre hensyn at tage end til det indre markeds konkurrencedygtighed og effektivitet. Den konkurrence er Kommissionen sædvanligvis meget fokuseret på, men der er nogle kulturpolitiske hensyn at tage her, der også har at gøre med en national kultur. Derfor intervenserer man også på det frie marked, når det gælder kultur, idet man har støtteordninger.

Kulturministeren var helt enig med Lars Barfoed. De kulturpolitiske støttemidler er ikke omfattet af det indre markeds logik. Det mente hun at man i fællesskab havde fået varetaget på en udmærket måde, og man opfylder mange ønsker ved at bruge kulturstøttekriterierne. Når man i Danmark har indrettet sig på den måde, handler det om, at man ønsker at tage disse kulturpolitiske hensyn, og det er især vigtigt inden for så lille et sprogområde som det danske.

b. Virkningerne af direktivet om audiovisuelle medietjenester i lyset af den nuværende geopolitiske situation

– *Politisk drøftelse*

Se punkt 8 a.

9. Maksimal udnyttelse af den rolle, som breddeidræt spiller i udviklingen af tværfaglige færdigheder, især blandt unge

– *Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3388 – bilag 2 (samlenotat side 10)

Kulturministeren: Deltagelse i idræt er først og fremmest en fysisk aktivitet, der tager udgangspunkt i glæden ved at være aktiv og glæden ved at være sammen om aktiviteten. Men idrætten kan også have andre betydninger – idrætten kan have en kulturel og demokratisk værdi, en værdi i forhold til indlæring, en social værdi og en sundhedsmæssig værdi for samfundet.

Rådskonklusionerne tager afsæt i, at idrætten kan bidrage til udviklingen af positive sociale holdninger og værdier samt tværfaglige færdigheder som eksempelvis evnen til at tænke kritisk, tage initiativ, løse problemer og samarbejde. Rådskonklusionerne opfordrer bl.a. medlemsstaterne til at skabe større bevidsthed om, at tværfaglige færdigheder, der er opnået gennem deltagelse i idræt, har en personlig og social merværdi.

Regeringen ser positivt på, at der med forslaget sættes fokus på idrættens rolle i forhold til udviklingen af tværfaglige færdigheder, herunder at forslaget sætter fokus på idrættens bidrag til andre politikområder.

10. Fysisk aktivitet som et grundlæggende element i uddannelse på alle niveauer – samarbejdsmodeller med sportssektoren

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3388 – bilag 2 (samlenotat side 13)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

11. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

12. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3389 (udenrigsanliggender inkl. forsvar) den 18. maj 2015

Udenrigsministeren forelagde de væsentligste sager på rådsmødet vedrørende udenrigsanliggender. Punkt 1 forelagde han på vegne af forsvarsministeren. Punkterne var alle til orientering.

1. Militære CSDP-operationer

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3389 – bilag 1 (samlenotat)

Udenrigsministeren: Der er et punkt på dagsordenen på EU-forsvarsministrenes møde, som omhandler de aktuelle militære CSDP-operationer. NATO's generalsekretær, Jens Stoltenberg, er inviteret til at deltage i drøftelsen. Det finder regeringen meget positivt, idet vi støtter et tættere samarbejde mellem EU og NATO.

Der forventes en drøftelse af de aktuelle militære CSDP-operationer, der p.t. omfatter fem militære operationer: den sømilitære antipiraterioperation ud fra Afrikas Horn, EU's træningsmissioner i Somalia og Mali samt opfølgingsmissionen i Den Centralafrikanske Republik. Derudover har EU en fredsbevarende mission i Bosnien-Hercegovina. Det er Den Fælles Udenrigstjenestes vurdering, at der er god fremdrift i CSDP-operationerne. Danmark deltager som bekendt ikke i de militære CSDP-operationer på grund af det danske forsvarsforbehold.

Inden selve forsvarsministtermødet afholdes der møde i Styringsrådet for Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) med fokus på EU's forsvarskapabiliteter, forsvarssamarbejde og forsvarsindustri. Danmark deltager ikke i Forsvarsagenturet på grund af forsvarsforbeholdet.

Pia Adelsteen nævnte, at ministeren i en anden sammenhæng havde sagt, at intern styrke skal veksles til ekstern slagkraft. Hvad betød det?

Udenrigsministeren svarede, at han uden at blive for højstemt ville sige, at EU er en geopolitisk succes. I løbet af de sidste 20 år har 12 lande helt frivilligt tilsluttet sig EU for at få del i den samfundsmodel, den velstand og den forholdsvis lave korrupsion, der kendetegner EU-landene. Det økonomiske samarbejdes tiltrækningskraft er nok EU's stærkeste våben, hvis man vil påvirke andre lande i en bestemt retning. EU-landene udgør til sammen verdens største økonomi, og hvis ikke man står sammen, kan den styrke ikke bruges til noget. Når man står sammen, f.eks. over for Rusland og Ukraine, er man stærk, og det så ministeren gerne, at man udnyttede bedre.

2. Strategisk analyse af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3389 – bilag 2 (samlenotat side 2)

Udenrigsministeren: Efter forsvarsministrenes møde følger et fælles udenrigs- og forsvarsministermøde, hvor udenrigsrepræsentant Mogherini vil skitsere sin analyse af den globale udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation og EU's udfordringer og muligheder i den forbindelse. Arbejdet blev sat i værk på baggrund af Det Europæiske Råds beslutning i december 2013, og det skal danne grundlag for Det Europæiske Råds beslutning i juni om den eventuelle udarbejdelse af en ny udenrigs- og sikkerhedspolitisk strategi for EU.

Den seneste strategi fra 2003, der blev opdateret i 2008, blev udarbejdet i en atmosfære af optimisme og forhåbning, som prægede begyndelsen af årtusindskiftet. Denne optimisme er erstattet af en erkendelse af, at der er andre og meget stærke opfattelser af, hvordan verden skal skrues sammen, og at disse konkurrerende livssyn befinder sig tæt på Europa og ikke holder sig tilbage for at anvende magt for at nå deres mål.

Jeg forventer, at analysen vil reflektere et trusselsbillede med en ring af krise og ustabilitet omkring Europa. Derfor forventer jeg også, at den bl.a. vil pege på øget og bedre anvendelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. Jeg forventer samtidig, at man vil pege på mulighederne for at samtænke og skabe synergi mellem EU's mange eksterne instrumenter og sikre, at EU's interne styrke veksles til ekstern slagkraft. Samtænkning har længe været en dansk mærkesag, og det er derfor glædeligt, at tilgangen nu er ved at blive mainstream. Jeg forventer også – det vil jeg i hvert fald fra dansk side arbejde for – at analysen vil reflektere horisontale udfordringer såsom klima og energi, migration og antiradikalisering. Endelig forventer jeg, at man i analysen vil gøre status over de mange instrumenter og håndtag, som EU råder over.

En analyse af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske udfordringer og muligheder vil give os et fælles grundlag til at træffe vores beslutninger udfra. En fælles analyse vil også give os et godt grundlag for at tænke mere strategisk. Det er helt afgørende, at EU også tager hånd om de langsigtede og strategiske udfordringer som f.eks. klima, energi og migration. Regeringen støtter derfor Mogherinis arbejde med analysen, da en fælles forståelse er grundlaget for fælles fodslag - og dermed for en stærk fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

3. Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, CSDP (forberedelse af Det Europæiske Råd den 25.-26. juni 2015)

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3389 – bilag 2 (samlenotat side 4)

Udenrigsministeren: Dette punkt på dagsordenen er endnu en diskussion mellem forsvars- og udenrigsministrene, der denne gang skal diskutere den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik som forberedelse til den forventede temadrøftelse på Det Europæiske Råd i juni.

Også her er der bred enighed om, at det er vigtigt, at EU fastholder sikkerheds- og forsvarspolitikken på dagsordenen. Som jeg netop var inde på, er EU's sikkerhedspolitiske kontekst markant anderledes end tidligere. Samtidig ser flere og flere mod EU, når der skal løftes krisestyringsopgaver på den internationale scene. Der skal vi kunne levere.

Drøftelsen på mandag forventes at fokusere på de tre overordnede spor, der blev lagt på Det Europæiske Råd i december 2013: mere effektive og synlige EU-krisestyringsmissioner, styrkelsen af europæiske kapabiliteter og den europæiske forsvarsindustri.

I forhold til at styrke effektiviteten og synligheden af EU's krisestyringsmissioner har Danmark som nævnt været en af drivkræfterne bag styrkelsen af samtænkningen af EU's eksterne indsatser. Det er heldigvis også et af de områder, hvor der har været betydelige fremskridt. Der er nu udarbejdet en konkret handlingsplan for samtænkningen i udvalgte lande og regioner - Sahel, Centralamerika, Afghanistan og Somalia - og Danmark vil fortsat være aktiv på netop denne dagsorden. Der er nu bred enighed om, at EU bliver nødt til at tænke sine indsatser sammen, hvis vi skal levere sammen som en troværdig sikkerhedspolitisk aktør.

Fra dansk side vil vi også støtte stærkt op om øget samarbejde med partnere. Det gælder særlig FN og NATO, hvor vi både skal koordinere egne indsatser, men også må have ambitioner om at fremme konkret samarbejde mellem vores organisationer. Det gælder i særdeleshed et øget samarbejde med NATO i lyset af hybride trusler i nærområdet og EU's styrkede indsats i forhold til strategisk kommunikation. Vi skal samtidig ikke glemme de regionale partnere. Vores samarbejde med Den Afrikanske Union er f.eks. nødvendigt for at kunne bidrage effektivt til konfliktløsning og krisestyring i Afrika.

Danmark er en aktiv bidragsyder til EU's civile krisestyring. Vi bidrager meget i forhold til vores størrelse og besætter vigtige poster i EU's missioner. Samtidig er størstedelen - 11 ud af 16 - af EU's krisestyringsmissioner civile missioner og ikke militære. Det gælder f.eks. rådgivningsmission til støtte for civil sikkerhedssektorreform i Ukraine, maritim kapacitetsopbygning på Afrikas Horn og opbygning af retssektoeren i Kosovo.

Arbejdet med at styrke de militære kapabiliteter og EU-landenes forsvarssamarbejde sigter grundlæggende på, at EU-landene råder over den nødvendige knowhow, teknologi og materiel til at gennemføre de fornødne missioner. Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) har været primus motor i dette arbejde. Agenturet har bl.a. søsat fire projekter, der omhandler henholdsvis lufttankning, ubemandede fly, satellitkommunikation og cyberforsvar. På grund af forsvarsforbeholdet deltager Danmark som tidligere nævnt ikke i EDA og i disse projekter eller i agenturets øvrige arbejde med at styrke EU's militære kapabiliteter og samarbejde.

Hvad angår styrkelsen af EU's forsvarsindustri, er det grundlæggende mål at sikre en effektiv europæisk forsvarsindustri og stærk teknologisk basis for de samlede europæiske kapabiliteter, som i sidste ende er grundlaget for EU's indsatser.

EDA og Kommissionen har samarbejdet tæt om at styrke EU's forsvarsindustri i flere spor, herunder i forhold til midler til forskning, forsyningssikkerhed, standardisering af europæisk forsvarsmateriel, certificeringssystemer og støtte til små og mellemstore virksomheder. Som nævnt deltager Danmark ikke i samarbejdet under EDA. Danmark har til gengæld hele vejen igennem støttet op om Kommissionens arbejde, særlig hvad angår indsatsen overfor små og mellemstore virksomheder.

Pia Adelsteen spurgte, hvad det betød, at Danmark støtter op om Kommissionens arbejde, særlig vedrørende de små virksomheder. Hvis man har et forsvarsforbehold, sidder man jo ikke med ved bordet.

Udenrigsministeren svarede, at Danmark ikke sidder med ved forhandlingerne, men det arbejde, der kommer ud af det, ser ud til bl.a. at fokusere på SMV'er, og på hvordan man kan styrke deres muligheder for at levere til den europæiske forsvarsindustri. De få danske virksomheder, der arbejder med de ting, har en interesse i det, da de er små- og mellemstore. Man hilser det altså velkomment, men har ikke selv bidraget til udformningen af politikken.

Pia Adelsteen sagde, at når man nu vil styrke SMV'erne, undrede det hende, at Danmark sender indkøb af nyt forsvarsmateriel i EU-udbud. Det er ikke nødvendigvis obligatorisk, og hun mente ikke, at andre EU-lande gør det. Hvordan styrker man så de få danske virksomheder, der har mulighed for at sælge forsvarsmateriel? Desuden kan alle se, hvad Danmark mangler, når man sender nyanskaffelser i EU-udbud.

Udenrigsministeren sagde, at der gælder de samme regler for Danmark som for alle andre lande på det område, og læste højt fra sine papirer: "Pr. 1 juli 2014 trådte der nye retningslinjer for industrisamarbejde i kraft. Retningslinjerne flugter med undtagelsesbestemmelsen i EU-traktatens artikel 346 og indebærer, at Danmark kun kan stille krav om, at de udenlandske leverandører indgår aftaler om industrisamarbejde med danske virksomheder i forbindelse med indkøb af nyt forsvarsmateriel fra udenlandske leverandører efter en konkret vurdering af nødvendigheden af at varetage Danmarks væsentligste sikkerhedsinteresser i forbindelse med den enkelte anskaffelse."

Her gælder samme regler for Danmark som for alle andre lande. Man udbyder som hovedregel alting. Ministeren var ikke forsvarsekspert, men der var jo også en vis afskrækelse i det, når man køber nye jagerfly. Han troede ikke, Danmark havde specielle regler for anskaffelse af militært materiel pga. forsvarsforbeholdet. Han havde forstået det sådan, at der var et tydeligt effektiviseringspotentiale, hvis EU-landene kunne arbejde mere sammen om at udvikle militære systemer, i stedet for at især de store lande udviklede og købte hver deres systemer. Men det samarbejde indgik Danmark ikke i.

Pia Adelsteen ville stille spørgsmålet om EU-udbud skriftligt. Som hun havde hørt det, var der ikke nogen af de andre lande, der udbyder deres indkøb af forsvarsmateriel. Det undrede hende, da det er indre marked-regler, der gælder, skulle man mene, og har intet med forsvarsforbeholdet at gøre. Hun havde ikke forstået det, ministeren læste op.

Udenrigsministeren opfordrede hende til at stille spørgsmålet skriftligt.

Holger K. Nielsen mente, at det grundlæggende handlede om, at amerikanerne skulle have mere konkurrence og ikke være hovedleverandør af forsvarsmateriel. Hvis EU-landene slår pjalterne sammen, kan man i højere grad klare det selv.

Udenrigsministeren svarede, at han ikke kendte tallene for import og eksport af forsvarsmateriel, men kvitterede for kommentaren.

4. Mellemøsten

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3389 – bilag 3 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (14) – bilag 194 (side 178, senest behandlet i EEU 14/11-14)

Udenrigsministeren: Efter det fælles udenrigs- og forsvarsministtermøde fortsætter udenrigsministrene med en drøftelse af situationen i Mellemøsten. Drøftelsen forventes at fokusere på perspektiverne for en konstruktiv udvikling i konflikten mellem Israel og Palæstina og ikke mindst på, hvordan EU kan bidrage hertil i den kommende tid. I den forbindelse venter jeg, at den nylige israelske regeringsdannelse, de interne palæstinensiske forsoningsbestrebelse og situationen vedrørende Gaza vil indgå i drøftelsen.

Holger K. Nielsen sagde, at der virkelig var brug for, at EU tager sig sammen. Palæstinenserne er meget proaktive i FN og har kontakter til mange forskellige europæiske lande. Frankrig har fremlagt et resolutionsforslag i FN, som palæstinenserne var meget glade for. Der var brug for, at Danmark proaktivt går ind i diskussionen, dels kunne der komme en EU-tilkendegivelse, dels kunne man støtte resolutionen i FN. Hvordan er diskussionen af det i øjeblikket? Og var der udsigt til en fælles EU-politik om obligatorisk mærkning af varer fra de ulovlige bosættelser? Han forstod, at der var skrevet et brev fra de 16 lande, der gerne vil have sådan en ordning.

Udenrigsministeren var enig i, at EU må træde i karakter i forhold til Mellemøsten efter en lang periode, hvor USA har været i front i fredsforhandlingerne. Det bliver rigtig svært. Ministeren fortalte, at de blev flere og flere, der går ind for fælles EU-regler for mærkning af varer fra de ulovlige bosættelser. Man var stadig ikke oppe på 28 lande. Som ministeren så det, var der tre spor at følge. Det ene er FN-sporet, hvor Palæstina i samarbejde med bl.a. Frankrig prøver at samle opbakning til en FN-resolution i Sikkerhedsrådet. Man håber, den kan være en gamechanger og så vidt muligt føre til en vedtagelse af en egentlig fredsplan, som ligger tæt på det forhandlingsresultat, man har opnået gennem mange års forhandlinger. Alle vidste, at en forhandlet tostatsløsning var den eneste mulige løsning. Det var den politiske vilje til at gennemføre den, det skortede på. Og det kræver, at USA er med. Det andet spor var den forpjukkede John Kerry-ledede forhandlingsproces mellem parterne, der i øjeblikket stod stille. Der var forhåbninger om, at den ville komme i gang igen, når man er på den anden side af forhandlingerne med Iran om atomvåbenprogrammet. Det tredje spor er EU-sporet. Regeringen støtter en tydeligere politik på området, ikke mindst når det handler om at gøre de økonomiske gulerødder og stokke stærkere og mere synlige for begge parter. Det troede han ville virke, for begge parter har en interesse i en stærkere økonomi. Ulempen var, at det kræver enighed mellem alle 28 lande, der på dette område har meget forskelligartede holdninger.

Pia Adelsteen spurgte til brevet om mærkningsordning for varer fra bosættelseserne. Hvis der kommer varer fra Gaza til EU, vil man så også mærke dem?

Udenrigsministeren svarede, at Gaza ikke i folkeretslig forstand er et bosat område. De bosættelser, der er ulovlige i henhold til Folkeretten, og som derfor ifølge regeringens opfattelse bør kritiseres, er på Vestbredden. I øvrigt troede han ikke, der foregik nogen produktion af betydning i Gaza for øjeblikket. Området var desværre mest af alt en ruin oven på bombardementerne sidste sommer.

5. Opfølgning på ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd den 23. april 2015 om migration

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3389 – bilag 4 (supplerende samlenotat)

Ekstraordinært Det Europæiske Råd 23/4-15 – bilag 6 (skriftlig afrapportering fra DER-møde 23/4-15)

Ekstraordinært Det Europæiske Råd 23/4-15 – bilag 1 (Kommissionens forslag til 10 indsatsområder vedr. håndtering af migrationsstrømme)

Udenrigsministeren: Udenrigs- og forsvarsministrene skal også drøfte opfølgningen på det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 23. april 2015 om migration. Blandt andet vil den militære CSDP-operation i Middelhavsområdet til bekæmpelse af menneskesmugling blive drøftet og formentlig vedtaget. Medlemslandene får mulighed for at orientere om egne bidrag og prioriteter. På grund af forsvarsforbeholdet kan vi fra dansk side ikke deltage i operation i Middelhavsområdet, ligesom Danmark heller ikke kan bidrage aktivt til forberedelsen heraf. Til gengæld har vi mulighed for at bidrage til Frontex, hvilket jeg vil vende tilbage til under det næste punkt.

Migration og opfølgningen på det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd er et emne, som har både interne og eksterne dimensioner, og hvor EU skal tage en lang række forskelligartede instrumenter i brug, herunder langsigtede, præventive tiltag. Sagen drøftes derfor også på Rådet for Generelle Anliggender, så jeg vil vende tilbage til dette emne under min forelæggelse af rådsmødet for almindelige anliggender om lidt.

Holger K. Nielsen var klar over, at Danmark ikke kan deltage, men ville gerne vide, hvad man har tænkt sig at gøre. Skal der kampfly af sted, er det en hård militær operation? Det ville være problematisk. Har regeringen en holdning til, at man vil bruge militære midler?

Udenrigsministeren svarede, at der ikke var fremlagt detaljerede beskrivelser af, hvad operationen mod menneskesmugling ville indebære, den vil gå ud på at optrevle menneskesmuglernes netværk og beslaglægge skibene, inden der kommer mennesker om bord, eller når man har samlet flygtningene op fra dem. Man undersøger mulighederne for at ødelægge skibe, inden de lægger fra. Der er tale om et mafialignende netværk med de værste slamberter fra både Europa, Afrika og Mellemøsten. Det kræver en politimæssig og efterretningsmæssig indsats at trevle det op, men man kunne også sætte ind militært i nogle af deres knudepunkter målrettet de materielle ting. Meget mere var ikke blevet fremlagt.

Danmark kunne ikke bidrage til det, men ministeren håbede, at Danmark ville bidrage på den civile side, herunder ved at styrke bagmandspolitiet i nogle af landene og den præventive indsats i nærområderne. I dag varer en humanitær krise i gennemsnit 17 år. Det betyder, at vores forståelse af, hvad humanitære kriser er, må revideres. Hvis folk opholder sig så lang tid i en flygtningelejr, bliver den et hjem. Kombinationen af humanitær indsats og udviklingsmæssig indsats kommer til at stå meget centralt fremover, og Danmark

er meget optaget af den bredspektrede tilgang. På dette møde ville der være fokus på det militære, men de andre indsatser var nok så væsentlige.

6. Eventuelt

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3390 (almindelige anliggender) den 19. maj 2015

Udenrigsministeren sagde, at alle dagsordenspunkterne for rådsmødet vedrørende almindelige anliggender var til orientering.

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 25.-26. juni 2015 (kommenteret dagsorden)

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3390 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udenrigsministeren: Den kommenterede dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 25.-26. juni vil blive præsenteret på rådsmødet, og Rådet ventes at tage den til efterretning. Som vanligt finder substansdrøftelsen af dagsordenen for mødet i Det Europæiske Råd først sted på vores møde den 23. juni umiddelbart forud for topmødet. Jeg kan dog allerede nu sige, at der bliver tale om et substansmæssigt tungt møde med mange emner på dagsordenen.

Lad mig nævne de vigtigste sager. Det bliver gennemførelsen af de enkelte indsatsområder i erklæringen om terrorbekæmpelse fra det uformelle møde i Det Europæiske Råd i februar på baggrund af terrorangrebene i Paris i januar, der desværre blev aktualiseret efter angrebene i København i februar. Erklæringen fra det Europæiske Råd sendte et meget stærkt og klart signal om, at EU står sammen om at bekæmpe terror. Det europæiske samarbejde om terrorbekæmpelse er en vigtig del af indsatsen for at skabe tryghed i Danmark og bekæmpe grænseoverskridende terrornetværk. Gennemførelsen af erklæringen fra DER har indflydelse på en række områder, herunder EU's eksterne relationer. Der er både et ønske om bedre udnyttelse af eksisterende værktøjer og overvejelser om nye tiltag. Herudover vil Det Europæiske Råd også drøfte den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, som jeg var inde på under forelæggelsen af Udenrigsrådet.

Jeg forventer også, at Det Europæiske Råd vil vende tilbage til migration og følge op på det ekstraordinære møde i april måned. Det vender jeg tilbage til.

Det Europæiske Råd forventes også at drøfte Kommissionens strategi for det digitale indre marked. Det er en vigtig sag, som skal være med til at sikre vækst og job i EU, og den er en af de fem strategiske prioriteter, som Det Europæiske Råd vedtog i juni sidste år.

Herudover forventes en række økonomiske emner at komme på dagsordenen. Man forventer bl.a. en drøftelse af en rapport om spørgsmålet om styrkelse af ØMU'en. Jeg kommer ind på rapporten under forelæggelsen af dagsordenpunkt 3, der netop vedrører Rådet for Almindelige Anliggenders drøftelse af den forventede rapport på mødet den 19. maj.

Endelig forventes en drøftelse af det europæiske semester, hvor de landespecifikke anbefalinger for 2015 skal behandles.

Få så vidt angår situationen i Ukraine og sanktionerne mod Rusland, står de økonomiske sanktioner til at udløbe den 31. juli i år. Det er derfor muligt, at spørgsmålet om en forlængelse af sanktionerne vil komme op på Det Europæiske Råd i juni. Det er dog på nuværende tidspunkt selvfølgelig for tidligt at udtale sig sikkert om dette.

Holger K. Nielsen spurgte, om det også afspejlede sig på udenrigsministrenes møder, at Grækenland nærmest var på vej ud af ØMU'en.

Udenrigsministeren forklarede, at man i Udenrigsrådet ikke diskuterer den økonomiske krise i Grækenland, men at sagen alligevel havde sat sit præg på drøftelserne. Hans opfattelse var, at man balancerer på kanten af en græsk udmelding af EU. Gårsdagens møde i eurogruppen var ikke mundet ud i en aftale, dog heller ikke et sammenbrud, men der var brug for at nå frem til en aftale inden for kort tid, hvis man skal undgå, at Grækenland går statsbankerot. Det ønsker ingen, men det var dog hans fornemmelse, at de fattigere EU-lande, der var på vej ud af krisen, og som havde måttet gennemføre reformer for at nå dertil, var meget stålsatte i, at der ikke skulle lave særregler for Grækenland. De fandt det urimeligt, at de skal betale regningen for at Grækenland ikke vil leve op til reformsporet. Ministeren forventede derfor ikke, at der ville komme en redningsplanke i sidste øjeblik, hvis Grækenland ikke var villig til at leve op til de fælles EU-regler.

2. Opfølgning på ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd den 23. april 2015 om migration

– *Orientering fra formandskabet og Kommissionen*

Rådsmøde 3390 – bilag 1 (sammenotat side 4)

Ekstraordinært Det Europæiske Råd 23/4-15 – bilag 6 (skriftlig afrapportering fra møde i DER 23/4-15)

Ekstraordinært Det Europæiske Råd 23/4-15 – bilag 1 (Kommissionens forslag til 10 indsatsområder vedr. håndtering af migrationsstrømme)

Udenrigsministeren: Som I ved, blev der på baggrund af den tragiske bådulykke i Middelhavet den 19. april afholdt et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd den 23. april, hvor stats- og regeringscheferne vedtog en erklæring med en række konkrete indsatsområder til bedre håndtering af migrationsstrømmene i Middelhavet.

Stats- og regeringscheferne enedes for det første om en væsentlig udvidelse af Frontex' grænseforvaltningsoperationer i Middelhavet. I opfølgning af det ekstraordinære europæiske råd har regeringen på Danmarks vegne umiddelbart tilbudt Frontex yderligere bidrag i form af bistand til overvågning fra luften, køretøjer og kontormoduler. Regeringen vil snarest orientere udvalget skriftligt om det danske bidrag.

For det andet var der enighed om at slå hårdt ned på menneskesmuglerne gennem bedre efterretningssamarbejde, optrevling af deres netværk, opsporing af pengestrømme og retsforfølgelse. Derudover blev det besluttet at se nærmere på en CSDP-operation til bekæmpelse af menneskesmugling. Dette arbejde pågår som sagt.

For det tredje var man enige om at styrke samarbejdet med såvel oprindelses- som transitlande. Dette bør bl.a. ske gennem nye regionale udviklings- og beskyttelsesprogrammer i Nordafrika og på Afrikas Horn. Det arbejder regeringen i hvert fald på, for vi kommer jo aldrig det grundlæggende problem til livs, hvis ikke der sættes massivt ind med forebyggende humanitære og udviklingsmæssige indsatser, herunder at få politiske løsninger på mange konflikter, der er årsagen til de mange flygtninge. Derudover skal indsatsen med at tilbagesende afviste asylansøgere til hjemlandene også styrkes. Endelig var der enighed om at yde finansiel støtte og ekspertstøtte til særligt ramte medlemsstater – de sydlige EU-lande – fra Kommissionen og EU's Asylstøttekontor (EASO).

Som jeg nævnte tidligere, vil både Udenrigsrådet den 18. maj og Rådet for Almindelige Anliggender den 19. maj drøfte opfølgning på det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd. Jeg forelægger derfor de to råds drøftelser af migration samlet.

I Rådet for Almindelige Anliggender ventes drøftelsen at have karakter af en generel opfølgning på erklæringen fra det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 23. april.

I Udenrigsrådet vil vi bl.a. drøfte, hvordan vi kan forbedre samarbejdet med oprindelses- og transitlande. Det forventes bl.a., at man vil afholde et EU-Afrika-topmøde om migration, ligesom man vil se på øget samarbejde inden for Rabat- og Khartoumprocesserne, som er regionale samarbejdsfora om bekæmpelse af illegal migration. Derudover vil Udenrigsrådet som nævnt formentlig vedtage en CSDP-mission til bekæmpelse af menneskesmugling, som vi fra dansk side er afskåret fra at deltage i. Endelig forventer vi i Udenrigsrådet generelt at sætte fokus på langsigtet udvikling og humanitær støtte i de berørte regioner.

Danmark bakker fuldt op om erklæringen fra Det Europæiske Råd den 23. april 2015, og der bør frem mod Det Europæiske Råd i juni sikres tæt koordination mellem de forskellige rådsformationers behandling af opfølgningen med henblik på at sikre konkrete resultater.

Det er således vigtigt, at EU sikrer hurtig, effektiv og fuld gennemførelse af punkterne i erklæringen, særlig hvad angår grænseovervågning, regionale udviklings- og beskyttelsesprogrammer og kampen mod menneskesmuglere, herunder bekæmpelse af menneskesmuglernes forretningsmodel.

Afslutningsvis vil jeg nævne, at Kommissionen i morgen, den 13. maj 2015, forventes at fremlægge en EU-dagsorden for migration. Kommissionens meddelelse forventes at danne grundlag for drøftelserne på Rådet for Retlige og Indre Anliggender og på DER i juni og vil danne basis for EU's langsigtede indsats i forhold til migrationsudfordringerne.

Lars Barfoed bakkede også op om planen om nogle konkrete indsatsområder, men syntes, at man burde fokusere på, at det ikke er Europa, der er ansvarlig for migrationsstrømmene. De afrikanske lande bør spille en mere aktiv rolle. Han var enig med ministeren i vigtigheden af det forebyggende humanitære og udviklingsmæssige arbejde, men når man står midt i en konflikt, er det ofte de korte og de mellemlange perspektiver, der er mest fokus på. Hvilken kontakt havde man med Den Afrikanske Union, og hvordan vurderede ministeren dens evne og vilje til at spille en aktiv rolle i forebyggelsen af migrationsstrømmene, herunder også viljen til at gøre op med dem, der bidrager til at sende folk ud på livsfarlige sejladser?

Holger K. Nielsen mente ikke, der var grund til at sige, at det ikke var Europas ansvar, for det var Europas problem. Man kunne starte med at tage fat i Libyen. Var der noget nyt om, hvorvidt de aktuelle forhandlinger kan munde ud i en fungerende libysk regering, der er mindre afhængig af penge fra menneskesmuglere? Holger K. Nielsen havde hørt, at Tyskland, Østrig og de sydeuropæiske lande ville fremsætte et forslag om fordeling af flygtninge. Ville det blive bragt op på mødet?

Udenrigsministeren syntes, det var præcist udtrykt af Holger K. Nielsen, at EU ikke har ansvaret, men sidder med problemet. Dermed var man også nødsaget til at påtage sig en del af ansvaret for at løse situationen. Han var enig med Lars Barfoed i, at det kræver en aktiv indsats fra de afrikanske lande, der fungerer og har en stat. Når man taler om bekæmpelse af netværk og om at sætte ind strukturelt, oplevede han, at mange af de afri-

kanske lande havde en vilje til og i tiltagende grad også muligheden for at gøre en forskel. Det Afrikanske Union havde besluttet at sætte en stor styrke ind i Nigeria til bekæmpelse af ekstremisme og påtog sig stadig større ansvar. De var fortsat afhængige af økonomiske bidrag, men de havde taget den politiske kamp op, og ministeren oplevede en stor vilje fra de afrikanske landes side til at forebygge kriminelle netværk. Det skyldes også, at man også i Afrika oplever terroren såsom angrebet i Kenya. Alt i alt mente han, at Den Afrikanske Union tog stadig større ansvar i bekæmpelsen af terror og menneskesmugling og i den langsigtede indsats mod fattigdom og ekstremisme.

Ministeren tilføjede, at det var et problem i de lande, hvor der ikke er en stat eller myndighed, der kan agere. De libyske militser tog meget aktivt del i menneskesmuglingen, og en stor del af konflikten i Libyen blev faktisk finansieret via denne. Det er altså en ond cirkel: Man holder gang i den konflikt, der genererer flygtninge, og finansierer den ved at få flygtningene sendt ud på Middelhavet. Mange af flygtningene kom ikke fra Libyen, men landet var åbnet op som et transitland. En løsning på konflikten i Libyen stod derfor meget højt på ønskeseddelen. Forhandlingerne om en overgangsregering og afholdelse af nye parlamentsvalg var ikke strandet, så der var en forsigtig optimisme, men ingen afgørende gennembrud. Det var meget vigtigt, at være klar til at bidrage med forskellige indsatser, hvis forhandlingerne skulle munde i en aftale, som også FN bakker op om. Der skal EU kende sin besøgstid, for det vil være afgørende for at stoppe strømmen igennem Libyen.

Ministeren bekræftede Holger K. Nielsen i, at Østrig og Tyskland igen havde rejst spørgsmålet om en ny fordelingsnøgle for flygtninge, men der var ingen konkrete planer. Der havde været et forslag om frivillige fordelinger på det seneste rådsmøde for udenrigsanliggender, men der var endnu ikke kommet et udspil fra Kommissionen. Danmark ønsker at føre sin egen asyl- og indvandrerspolitik, men hvis der var en fælles politik med en fair fordeling af flygtninge i henhold til antal indbyggere, ville Danmark modtage færre, end man gjorde nu.

Pia Adelsteen gjorde opmærksom på Dansk Folkepartis forslag om at stoppe bådene med flygtninge og sende dem retur til Libyen. Hvad syntes ministeren om det? Militserne tager imod penge fra flygtninge, vel vidende at mange af disse drukner undervejs. Man kunne vel godt arbejde på at opnå fred i Libyen og samtidig stoppe den menneskehandel, der gør, at de kan finansiere våben osv.

Lars Barfoed var enig med Holger K. Nielsen i, at Europa har et problem og et medansvar for at løse det, men i en langsigtet løsning måtte de afrikanske lande tage et medansvar. Han var glædeligt overrasket over at høre, at flere afrikanske lande havde viljen og var i stand til at bidrage.

Udenrigsministeren mindede om, at Etiopien 25 år tidligere havde levet i hungersnød, men at landet, som han havde besøgt i januar, nu var et relativt velfungerede land med en vækstrate på ca. 6 pct. Det var et eksempel på et land, der havde bedt om og modtaget hjælp til, at landets politi og myndigheder kunne håndtere udfordringerne.

Ministeren var også optimistisk i forhold til Somalia, hvor det så ud til at gå i samme retning, og glædede sig over, at de humanitære og udviklingsmæssige indsatser så ud til at virke flere steder. Pia Adelsteens forslag om at sende flygtningene tilbage måtte være inspireret af den australske model. Forskellen var, at Australien havde betalt en række Stillehavsøer for at modtage flygtninge, og den mulighed var der ikke i Europa. Det betød, at man ved en tilbagesending skulle være helt ligeglad med deres skæbne. Ingen vil tage sig af flygtningene, hvis de bliver sendt ind i det krigshærgede Libyen, og menneskesmuglerne vil være ligeglade med, om de sulter eller bliver dræbt. Det var ministeren ikke ligeglad med, og han syntes derfor ikke, at den australske model kunne bruges.

Pia Adelsteen påpegede, at det kunne være, at det ville rygtes blandt de flygtninge, der er i stand til at betale for at komme til Europa, at man ikke kunne komme ud af Libyen, og at de derfor ikke ville tage ud på Middelhavet.

Udenrigsministeren anså det for urealistisk at sende tusindvis af flygtninge retur til Libyens kyst. Hans indtryk var, at menneskesmuglerne lover flygtningene guld og grønne skove uanset hvad, men de menneskelige omkostninger ved at sende dem retur til militserne var ministeren ikke parat til at betale.

3. Fire formænds rapport om ØMU'en

– *Status*

Rådsmøde 3390 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

–

Udenrigsministeren: Som nævnt under punktet vedrørende DER i juni forventes Rådet for Almindelige Anliggender at drøfte den kommende rapport om styrkelse af ØMU'en. Rapporten udarbejdes af de fire formænd for henholdsvis Kommissionen, ECB, DER og eurogruppen. Udarbejdelsen af rapporten sker i tæt samarbejde med Europa-Parlamentets formand, og rapporten ventes først offentliggjort i juni forud for DER. I Rådet for Almindelige Anliggender den 19. maj forventes alene en statusdrøftelse, hvor formandskabet må ventes at gøre rede for den hidtidige proces.

Generelt finder regeringen at der i lyset af de seneste års betydelige styrkelse af det økonomiske samarbejde ikke umiddelbart er behov for en større yderligere styrkelse af ØMU'en. Fra dansk side lægger man generelt vægt på, at eventuelle nye ØMU-tiltag så vidt muligt er åbne for alle EU-lande, der ønsker at deltage, herunder også ikke-eurolande, og at de er transparente for de lande, der ikke deltager.

–

4. Eventuelt

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3388 (uddannelse, ungdom, kultur og sport – kultur- og sportsdelen) den 18.-19. maj 2015

Undervisningsministeren sagde, at der var tale om et af de mindre rådsmøder.

Pia Adelsteen spurgte, om der generelt bare var tale om erfaringsudveksling.

Undervisningsministeren bekræftede dette.

1. "ET2020"-midtvejsevaluering og forberedelse af Den Fælles Rapport 2015

– *Politisk debat*

Rådsmøde 3388 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Undervisningsministeren: Jeg begynder med uddannelsesområdet. Her har vi først en debat om midtvejsevalueringen af strategirammen for EU's samarbejde på uddannelsesområdet, ET2020, og forberedelsen af Den Fælles Rapport, som man forventer vedtaget af Kommissionen og Ministerrådet på næste rådsmøde for uddannelse i november 2015. Det skal vi have en førstediskussion af her. Jeg forventer, at debatten bl.a. vil handle om, hvordan man fremmer lighed, social sammenhæng og aktivt medborgerskab i uddannelsessammenhæng. Det er svært at være uenig i, og det vil vi gerne bakke op om.

2. Dagtilbuds og grundskolens rolle i at fostre kreativitet, innovation og digital kompetence

– *Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3388 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Undervisningsministeren: Derefter skal vi vedtage et sæt rådskonklusioner om dagtilbuds og grundskolens rolle i at fremme kreativitet, innovation og digital kompetence, selvfølgelig med udgangspunkt i den aldersgruppe, man tilhører. Ellers giver det ingen mening. Det er faktisk en fordel, at der er begyndt at komme en diskussion, hvor man ser 0-16-årsområdet i en sammenhæng, for her kan man i den grad se, at i hvert fald de danske erfaringer om pædagogiske tilskud kommer i spil i en leg- og læringsdiskussion. Regeringen støtter rådskonklusionerne.

3. Styrkelse af det tværsektorielle politiske samarbejde for effektivt at adressere unges socioøkonomiske udfordringer

– *Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3388 – bilag 1 (samlenotat side 9)

Undervisningsministeren: Der er tre punkter på ungdomsområdet. Det første er vedtagelse af et sæt rådskonklusioner om styrkelse af samarbejdet på tværs af sektorer for bedre at kunne imødegå de udfordringer, som unge stilles over for. Det gælder især ungdomsarbejdsløsheden. Det er en udmærket og relevant debat, men det er ikke noget, vi kan blande os i, så det er erfaringudveksling om, hvad man gør. Selv om ungdomsarbejdsløsheden ikke har samme dimensioner som i mange andre lande, har vi gjort en del ting for integration- og ungepakker. Det vil blive en del af debatten. Vi støtter derfor vedtagelsen af rådskonklusionerne, da vi ønsker et samarbejde på tværs af sektorer.

4. Styrkelse af unges frivillige arbejde for at sikre sammenhængskraften i samfundet

– *Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3388 – bilag 1 (samlenotat side 11)

Undervisningsministeren: Det andet punkt er også rådskonklusioner. Denne gang handler det om at fremme anerkendelsen af unges frivillige arbejde for at sikre sammenhængskraften i de europæiske samfund. Det er også et punkt, som det er svært at være uenig i, men det er på dagsordenen i lyset af et uformelt ministermøde i Paris i forlængelse af terrorangrebet i Paris, som fik den franske undervisningsminister til at indkalde til et uformelt møde om antiradikaliseringstrategier. Så kom terrorangrebet desværre i København. Det var en god og vigtig debat, vi havde blandt undervisningsministrene, om, hvordan man kunne gå ind gennem foreningsarbejde og uddannelsessystemet, og det var egentlig en opfølgning på den debat.

5. ”Empowering” af unge menneskers politiske deltagelse i Europas demokratiske liv

– *Politisk debat*

Rådsmøde 3388 – bilag 1 (samlenotat side 13)

Undervisningsministeren: Det tredje og sidste punkt er en politisk debat om, hvordan unge bliver inddraget i politiske civilsamfundsdebatter. Vi støtter rådskonklusionerne og går ind i de diskussioner, der ligger i forlængelse af kendte danske dagsordener.

Punkt 5. Rådsmøde nr. 3392 (konkurrenceevne - miljødelen) den 28.-29. maj 2015

FO 1. (Evt.) Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om krav vedrørende emissionsgrænser og typegodkendelse af forbrændingsmotorer til mobile ikkevejgående maskiner

– *Generel indstilling*

KOM (2014) 0581

Rådsmøde 3392 — bilag 1 (sammenfatning)

Transportministeren: Det lettiske formandskab har mod forventning fremskyndet forhandlingerne om Kommissionens forslag til forordning om krav til emissionsgrænser og typegodkendelse af forbrændingsmotorer til mobile ikkevejgående maskiner. Forslaget hører under Miljøministeriets ressort, men da miljøministeren netop nu har en officiel forpligtelse som vært for et EU-Kina ministermøde i København, vil jeg forelægge sagen til forhandlingsoplæg i hendes sted.

Forslaget bliver på nuværende tidspunkt behandlet i Rådets arbejdsgruppe. Formandskabet har lidt overraskende lagt op til en meget ambitiøs og hurtig færdigbehandling af forslaget og enighed om en generel indstilling allerede på rådsmødet for konkurrenceevne den 28.-29. maj 2015.

Regeringen ønsker derfor at indhente et forhandlingsoplæg i sagen i dag. Forslaget til forordningen omfatter en opdatering af det eksisterende direktiv om typegodkendelse og regulering af luftforurening fra motorer i en række nye maskiner, der skal markedsføres i EU. Der er tale om motorer i vidt forskellige maskiner – alt fra håndbåret udstyr som kædesave til entreprenørmaskiner, skibe til sejlads på indre vandveje og tog.

Luftforureningen udgør som bekendt et meget alvorligt sundhedsproblem i EU. Formålet med forslaget er derfor at beskytte miljøet og befolkningen mod en række sundhedsskadelige luftforurenende stoffer fra motorerne. Det er bl.a. stoffer som f.eks. kvælstofoxider (NO_x'er), kulbrinter, partikler og ultrafine partikler.

Ifølge Kommissionens konsekvensanalyse står de mobile ikkevejgående maskiner bl.a. for ca. 15 pct. af NO_x-udledningen og 5 pct. af partikeludledningen i EU. Og den relative andel af forureningen vil stige, i takt med, at andre sektorer reducerer deres udslip. Dermed vurderes maskinernes andel af NO_x-udledningen at stige til 20 pct. i år 2020 på EU-plan. Kommissionen foreslår derfor, at de eksisterende emissionsgrænser for motorerne skærpes. Forslaget tager udgangspunkt i den løbende udvikling af den bedst tilgængelige teknologi på området, hvilket er grundlaget for, at der kan ske stramninger af emissionsgrænserne.

Derudover foreslår Kommissionen en oprydning i den eksisterende regulering, hvor de administrative procedurer og overgangsbestemmelser forenkles og håndhævelsen forbedres.

Der er ingen tvivl om, at forslaget vil have en positiv indvirkning på luftforureningen og dermed på miljøet og sundheden i Danmark og i EU. De positive sundhedsmæssige konsekvenser af forslaget er således estimeret til at udgøre 90 mio. kr. om året for Danmarks vedkommende. Det fremgår dog af høringssvar fra industrien, at der kan være økonomiske konsekvenser for industrien i forbindelse med udskiftning af motorer i allerede indkøbte maskiner – f.eks. for landbrugsmaskiner, havnekraner og dieseltogsæt og både de statsejede og dem, der ejes af andre operatører - når disse skal opfylde nye emissionskrav.

Sagt lidt firkantet er mange maskiner så at sige skræddersyet til den type motorer, de er født med. Nye motorer, der er større end dem, maskinen er født med, kan være meget vanskelige og bekostelige at indbygge i maskinernes konstruktion. Det er derfor vigtigt for regeringen, at der findes en passende løsning til håndtering af risici i forbindelse med eventuel manglende adgang til udskiftning af motorer i landbrugsmaskiner, havnekraner og dieseltogsæt. Heldigvis er andre medlemslande også bekymrede for denne problemstilling, og de arbejder ligesom Danmark for, at der findes en rimelig løsning for allerede indkøbte landbrugsmaskiner, havnekraner og dieseltogsæt.

FO Jeg håber derfor på, at der findes en løsning, så Danmark får gavn af de åbenlyse miljøgevinster, forslaget indeholder, samtidig med at man ikke påfører industrien unødige omkostninger ved en eventuel fremrykning af investeringer i landbrugsmaskiner, havnekraner og dieseltogsæt. Samlet set kan regeringen generelt støtte Kommissionens forslag. Det har en realistisk og afbalanceret tilgang og en væsentlig positiv indvirkning på luftforureningen og dermed på miljø og sundhed. Men det er samtidig væsentligt for regeringen, at der findes en passende løsning til håndtering af risici ved eventuel manglende adgang til udskiftning af motorer i landbrugsmaskiner, havnekraner og dieseltogsæt.

Regeringens forhandlingsoplæg er på denne baggrund, at man fra dansk side

- generelt støtter Kommissionens forslag, herunder de foreslåede grænseværdier, ikrafttrædelsestidspunkter, holdbarhedskrav, udvidelse med nye typer maskiner og effektkategorier. De foreslåede overgangsbestemmelser bør generelt fastholdes.

Det indstilles, at Danmark lægger vægt på,

- at der findes en passende løsning til håndtering af risici i forbindelse med eventuel manglende adgang til remotorisering af eksisterende danske dieseltogsæt
- at nye typer af teknologier samt helt eller delvis gasdrevne maskiner kun kan typogodkendes, hvis det demonstreres, at der opnås samme niveau af miljøbeskyttelse, som det der kan opnås med sammenlignelig teknologi
- at der indarbejdes en henvisning til revision af delegeret kommissionsforordning vedrørende landbrugs- og skovbrugstraktorerers miljøpræstationer, således at de omfattes af luftemissionskravene (trin 5) i forslaget
- at der implementeres overvågning af ibrugtagne motorer og deres emissionspræstationer – også ved faktisk brug – for at sikre konsistens mellem norm og virkelighed.

Det indstilles, at Danmark arbejder for,

- at beføjelsen til udstedelse af delegerede retsakter kun omfatter ikkevæsentlige bestemmelser, der hverken har direkte indflydelse på grænseværdierne eller opfyldelse af disse
- at beføjelsen til udstedelse af delegerede retsakter generelt kun tillægges Kommissionen for en tidsbegrænset periode
- at der findes en passende løsning til håndtering af særlige tilfælde, hvor remotorisering vil give anledning til disproportional omkostninger.

Pia Adelsteen spurgte, hvordan man regnede den årlige samfundsmæssige gevinst på 90 mio. kr. ud. I Transportministeriets notat stod der, at dieseltogene er et problem, fordi man ikke bare kan købe nye motorer til dem. Udgjorde de nævnte tog alle de danske dieseltog? Nogle modeller var ældre end andre, og hun kunne ikke se, hvordan man kunne finde penge til at udskifte f.eks. alle diesellokomotiver.

Holger K. Nielsen fik bekræftet, at de 90 mio. kr. også indeholder sundhedsudgifter. Det var interessant, hvad der lå i ordet disproportionalt. Han havde håbet, at forslaget ville medføre, at dieseltog kunne udskiftes, men han kunne forstå, at det ville regeringen ikke. Mange steder langs jernbaner med dieseltog er der store forureningsmæssige problemer.

Der havde været mange protester i det området, han selv bor i. Handler det om, at DSB ikke skal tvinges til at skifte toge eller motorer ud, og kunne ministeren sige noget konkret om, hvornår det er proportionalt, og hvornår det er disproportionalt?

Lars Barfoed syntes, at forslaget var et godt eksempel på, at EU i fællesskab kan regulere, hvor det er nødvendigt. Forureningen skaber et behov for skrappere grænseværdier, og han bakkede op om regeringens linje - også i forhold til at tage hensyn til en overgangsordning. Han havde noteret sig, at landbruget gav udtryk for bekymring, hvad angår udskiftningsmotorer. Landbruget så gerne, at de var undtaget, så man kan udskifte en havareret motor med den samme motor, som oprindeligt er godkendt til maskinen. Var det tilfældet?

Transportministeren kunne ikke redegøre for de specifikke udregningsmodeller for den gevinst, som Pia Adelsteen og Holger K. Nielsen spurgte ind til. Det er klart uholdbart at have et moderne samfund, hvor man bliver syg ved at indånde forurenede luft. Det giver forringet livskvalitet og koster samfundet penge, fordi der skal bruges penge til hospitalsindlæggelser og sygedage. I Danmark er luften ikke så forurenede som i mange andre lande i Europa, men forureningen er alligevel problematisk.

Ministeren pointerede, at det først var nu, at man tog fat i elektrificeringen af jernbanen. Man kunne ærgre sig over, at det ikke var gjort for længe siden, for det er hårdt tiltrængt. I Danmark har man kun kunnet finde ud af at elektrificere halvdelen, og der går noget tid, før hele jernbanenettet er bragt i orden. Der er mange dieseltogsæt i Danmark såsom Lint 41, Besiro, IC3 og IC4, IC2 og ME, som kører ved Arriva, og regionernes baner, de tidligere privatbaner, er også dieseltog. Seneste opgørelse viser, at der er 395 dieseldrevne togsæt i Danmark.

Ministeren gik ud fra, at Holger K. Nielsen henviste til problemer med ME-lokomotiverne, der er forældede, og hvor man har problemer både med forurening og arbejdsmiljø i togene. Regeringen mener klart, at man ikke kan vente til elektrificeringen adresserer det problem, så man vil snart gå i gang med at udskifte lokomotiverne. ME-lokomotiverne vil ikke kunne holde særlig længe endnu, og problemet er, at der ingen steder i Europa bliver produceret diesellokomotiver, så man er i gang med at montere filtre og lignende for at forbedre dem. Og man undersøger i øvrigt, om det er muligt at udskifte motorerne. Han kunne godt love, at det ville være afklaret, når forslaget træder i kraft.

Til Lars Barfoed sagde han, at landbruget har foretaget store investeringer i maskiner, der er bygget til bestemte motorer. Hvis man skal til at købe en helt ny maskine, fordi motoren går i stykker, vil det være disproportionalt. Så man forsøgte at imødekomme landbrugets holdning ved det mandat, som ministeren bad om. Andre lande arbejdede også for at sikre proportionalitet, så man får et bedre miljø, men ikke kræver noget urimeligt af virksomhederne.

Pia Adelsteen henviste til ministerens udtalelse om, at der skulle rettes op på ME-togene, også inden de bliver udskiftet med eltog. Hun havde forstået det således, at Bombardier faktisk gerne ville skifte dieselmotorerne ud med nogle motorer, som skulle være mindre forurenende og faktisk lige så lidt forurenende som bybusserne. Ministeren sagde, at man var ved at undersøge, om det var muligt, men det måtte man formode, når en virksomhed, der producerer tog, havde tilbudt det. I forslaget stod der, at der var lave udgift for Kommissionen over EU's budget som følge af forslaget på 375.000-1.250.000 kr. på etableringsomkostninger til en elektronisk database til udveksling af typogodkendelsesoplysninger og 5.000-15.000 euro om måneden i vedligehold og online-hjælp om nødvendigt. Havde man ikke allerede en database med typogodkendelser, eller skulle man til at opfinde et helt nyt system? Man måtte da have noget allerede.

Hun undrede sig i øvrigt over, at knallerter ikke var medtaget i forslaget, for de gør bestemt ikke luftkvaliteten bedre.

Holger K. Nielsen var enig med ministeren og Lars Barfoed i, at det er vigtigt med en streng regulering. Han støttede forhandlingsoplægget.

Transportministeren sagde, at det kom bag på ham, at Pia Adelsteen havde en stor viden om transportområdet. Det var rigtigt, at man var nødt til at bruge diesellomotiverne, selv om det havde været bedre at skrotte dem. Der forelå ganske rigtigt et tilbud fra en privat togoperatør om nye motorer, der var bedre for miljøet. Ministeren havde bedt DSB om at undersøge, om det kunne betale sig at reparere på de gamle lokomotiver. Hvis resultatet bliver, at man remotoriserer togene, skal det i udbud, og der var dermed ikke garanti for, at det vil skabe arbejdspladser i Danmark. Ministeren vurderede, at man ikke har haft en tilstrækkelig database på EU-plan, siden man ville lave en nu, men kendte ikke detaljerne. Han var indforstået med, at det kunne være relevant at regulere for knallerter, men at forslaget gjaldt tog, skibe og landbrugsmaskiner, men ikkevegående maskiner.

Pia Adelsteen sagde, at det var klart, at knallerter var vejgående, men hun undrede sig over, at man har travlt med at gøre noget ved luftforureningen, mens knallerter pisker alt muligt ud i luften. Det havde hun ikke set noget der søger at regulere. Det var godt, at man undersøgte, hvad der var bedst med hensyn til dieseltog, og Pia Adelsteen var klar over, at der er udbudsregler, der skal overholdes. Dansk Folkeparti støttede forhandlingsoplægget, men håbede samtidig, at man vil arbejde for, at man undgår unødige udgifter. Det lod også til at være ministerens holdning. Mange landmænd har f.eks. ikke mulighed for at købe en ny mejetærsker, og det måtte man tage hensyn til.

Transportministeren sagde, at det præcis var det, regeringen forsøgte at adressere i forhandlingsoplægget. Det disproportionale går på, at man skal søge at undgå unødige udgifter. Han tilføjede, at der er en stram regulering for biler, og det går bedre med at få bedre motorer i bilerne, men han kendte ikke til knallerter. Han opfordrede til, at man spurgte miljøministeren.

Den fungerende formand sagde, at Venstre havde bedt ham læse deres indstilling til forhandlingsoplægget højt: "Venstre er bekymret for udskiftningsmotorer på køretøjer, som arbejder meget i spidsbelastninger. Det vil være uoverskueligt at skulle ombygge til anden motor ved havari i f.eks. en høstperiode. Venstre kan dog støtte forhandlingsoplægget, idet vi bider mærke i, at regeringen arbejder for, at motorer i disse køretøjer kan udskiftes med samme type i køretøjets levetid."

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Liberal Alliance havde ytret sig imod forhandlingsoplægget. Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti havde ikke ytret sig for eller imod; en stillingtagen ville blive indhentet.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.